

ikke i Betragtning fra min Side. Men aldeles afsæt fra min Betragtning heraf, siger jeg, at, naar jeg ser paa, hvad der her foregaar for mine Dine, finder jeg her to Magter, hvis Samstemning og Samvirken er uomgængelig nødvendig, naar Lovgivningsværket skal fremmes, naar Forsfatningens Hensigt skal opnaas. Dersom Regjeringen troede, at denne Repræsentation ikke var et sandt Udtryk af Folkets Tanke og Villie, hvad var da naturligere, end at den opløste dette Thing? Men jeg antager, at den er kommen til den samme Afstuelse som jeg og Mange, at denne Repræsentation ikke vil blive forandret i sit Væsen ved en Opløsning, altsaa at dette Skridt vil ikke føre til Noget. Men naar der ikke kan ske Personforandring i den ene af de Faktorer, hvis Samvirken er nødvendig, hvad er der da tilbage, hvis Værket skal komme til at gaa? Der er da alene tilbage en Personforandring paa det andet Gebet; der er, efter min Mening, ikke Andet at gjøre, hvis man tilsigter at lade Forsfatningen virke saaledes, som Hensigten dermed har været. Nu er det jo, som sagt, Ministeriets Samvittighed, som forbyder det at gaa, og derom kan jeg ikke sige videre, dette skal jeg ikke bedømme; men det er klart for mig og vist for Enhver, at det kan ikke blive ved at gaa paa forfatningsmæssig Maade i Længden, saaledes som Sagerne nu lægges an. Disse Ministre have faaet en umulig Opgave, nemlig den at bringe de to Thing til at arbejde sammen, uagtet de ere skabte saa at sige for at modarbejde hinanden. Paa den anden Side maatte man jo sige: Ja, saa var det jo ønskeligt, om vi fik en Grundlovsforandring. Derom skal jeg udtale mig meget kort, da jeg erkjender, at det er vanskeligt nok at underholde Thinget med disse almindelige politiske Betragtninger, naar de blive meget vidtløftige. Jeg skal derfor bestræbe mig for at gjøre det i største Korthed. Jeg siger altsaa, at en Forsfatningsforandring vilde være heldigst; men betragter man Forholdene, som de ere rundt omkring os, saa tror jeg, at Dieblisset dertil vilde være uheldigt, og jeg turde ikke for mit Bedkommende i dette Dieblisk være med til at rejse en saadan Kamp om en Grundlovsforandring. Derimod er det mig indlysende, at, dersom der ikke sker Noget for at tilveiebringe et Forsningsmiddel mellem de to efter deres Natur modsatte Thing, kan Forholdet ikke blive anderledes, end det nu er, selv om der blev en Forandring af Ministeriet, selv om vi komme ind paa et andet System, eller jeg vil sige, hvis dette Flertal fik et Ministerium, der væsentlig vilde støtte sig til det. Dette er efter min Mening en Umulighed efter Forsfatningens Bessaffenhed. Men kunne vi ikke komme til en Grundlovsforandring i dette Dieblisk, saa tror jeg, at Fædrelandsvenner bør bestræbe sig for, om de ikke kunne udfinde et andet Middel, hvorved de kunde gjøre Forsøg paa at

tilveiebringe et Mæglingsmiddel. Vi have en Forsfatning, som er uben noget som helst Middel til at udbjærne de Stridigheder, der opstaa imellem de to Thing. Det Eneste, man i sin Tid med Hensyn til Hovedpunktet foreslog, blev forkastet, det erstærer ikke mere, og alligevel gif man ind paa Grundlovsforandringen. Saaledes staa vi i en umulig Stilling, naar vi tage Hensyn til Spørgsmaalet, om Lovgivningsværket skal stride fremad. Hvad det skulde være, der kunde tjene som Mæglingsmiddel, derom har jeg ikke nogen bestemt klar Forestilling i dette Dieblisk, men der er andre Lande, hvis Forsfatning have Institutioner, som man her midlertidig ved Lov kunde skabe noget Tilsvarende til, naturligvis ikke saaledes, at Grundloven derved forandres, men kun paa den Maade, at der tilveiebragtes et Slags mæglende Medskab mellem de to Thing. Naar vi se hen til de Love, der ere komne frem her i de senere Aar fra Regjeringens Side, har da ikke Enhver set, at de have saa at sige Dødens Mærke paa deres Pande, fordi de ere et blot Udtryk af et Ministerium, der vil støtte sig til det andet Thing og ikke til det hvervarende? Vilde det ikke være muligt, hvis man ligesom f. Ex. i Sverrig havde et staaende Udvalg, der kunde behandle Lovene, før de kom ind her, saa at der maasse derfra ved dette Udvalgs Raad af Ministeren kunde gives dem et andet Udseende, før de kom ind her i Thinget. Jeg har tænkt meget over denne Thing, og jeg er aldeles overtydet om, at vor Forsfatning enten gaar istaa, eller at der sker noget endnu værre med den, hvis der ikke bliver gjort noget Alvorligt fra flere Sider for at fremme en saadan Tanke. — Jeg skal imidlertid ikke opholde mig længere herved, men skal nu kun nævne nogle af de Punkter, jeg før omtalte, Forhold, der lide Skade ved den Stilling, hvori vi nu ere. Jeg vil begynde med det Høieste. Jeg vil spørge: Kan man tænke sig, at det Forhold, som nu finder Sted, kan være uden skadelig Indflydelse paa det Forhold, som var det ønskelige mellem Landets Konge og Landets Repræsentation? Var det ikke ønskeligt, at der ikke var den Fremmedhed, som synes i de senere Aar at have været tilstede i Forholdet, var det ikke ønskeligt, om vi kunde komme til en Tilstand, hvor man som tidligere kunde sige, at Kongen var Landets første Folkeven? Mig forekommer det at være i høi Grad ønskeligt, om vi kunne komme til noget Saadant; thi det er jeg overtydet om, at der ogsaa hos Repræsentationen er Trang til, at dette Forhold kunde komme til at bære Præget af den Fortrolighed, som er Betingelsen for, at denne Forsfatning overhovedet kan komme til at virke heldbringende. Lader os sige længere ned, lader os gaa til et Forhold, som jeg ikke vil sige, at det just er mig, som er kaldet til. bestemt at frembringe, men der gives jo Tilfælde, hvor man ikke kan lade være at undre sig over, at de ikke have